

Kertomus Martti Jokisen ja Marja Terttu Knapaksen virkamatkasta Vimpelin kirkkoon 11. päivänä huhtikuuta 1996

Rakennusmestari Jacob Rijfin suunnittelema pyörökirkko vuodelta 1807 kuuluu maamme merkittävimpiin puukirkkoihin ja rakennusmuistomerkkeihin. Kirkon edellinen laaja korjaus, johon sisältyi myös sisämaalaus, tehtiin 1970-luvun alussa arkkitehti Touko Saaren johdolla.

Arkkitehtitoimisto Aulis Jääskeläinen on laatinut keväällä 1996 kirkon suunnitteilla olevan korjauksen vaihtoehtoiset, 7.3.1996 päivätyt luonnospiirustukset. Niistä vaihtoehto 1 sisältää kirkon antikvaarisen arvon ja merkittävyyden kannalta tarpeettomia muutoksia, kuten penkkirivien siirtäminen, kuorikaiteen, alttaripöydän ja lehterinkaiteen uusiminen, kahden laajan huonetilan rakentaminen lehterin alle (morsiamenhuone ja inva-wc), porrasmuutokset sakaristossa.

Vaihtoehdossa 2 muutoksia on vähennetty, mutta myös siinä on kohtia, joihin voidaan esittää joitakin huomautuksia. 1940-luvun alussa rakennettu urkulehteri ei ehkä kaikin osin sovi parhaimmalla mahdollisella tavalla kirkkoon. Mikäli urkujen uusiminen tulee seurakunnassa ajankohtaiseksi lähitulevaisuudessa, kannattaisi lehteriin liittyvät muutokset yhdistää siihen. Muutoin lehterin uusiminen vain muotoilun vuoksi on tarpeetonta.

Vanhaa arvokasta alttarikaidetta ei pitäisi katkaista päistään. Sujuvan kulun järjestäminen lienee mahdollista myös muulla tavoin. Sama koskee ensimmäisen penkkirivin ja eturintamuksen lyhentämistä katafalkin sijoittamista varten.

Sakariston esitetty saarnastuoliin, lukkarinpenkkiin ja sakariston ylätilaan johtavan portaan uusiminen ei tule kysymykseen. Lisäksi sakariston väliseinän siirto vaikuttaa tarpeettomalta. Sakariston vanhat käyttökelpoiset huonekalut tulee säilyttää osana uutta sisustusta.

Kirkkosalin kokonaisilmeen kannalta keskeisiä kysymyksiä on valaistus ja sisämaalaus, jonka lähtökohtana tulee ehdottomasti olla kaikkien pintojen huolellinen väritutkimus. Lisäksi korjauksessa tulisi poistaa penkkikorttelien rintamuksiin sijoitetut lämpöpatterit.

Kirkon vetoisuuden poistamiseksi voitaisiin ilmavirtauskohdilta avata erittäin varovasti seinälaudoitusta, mieluummin ulkopuolelta, ettei sisäpintoja vaurioitettaisi, sekä tilkitä riveellä mahdolliset raot ja sijoittaa vuorauksen alle tuulensuojapaperi. Myös alapohjan ja yläpohjan rakenteiden kunnan selvittäminen pitää liittää korjauksen suunnitteluun. Jos alapohjassa on käytetty mineraalivillaa eristeenä, voi se ilmaa läpäisevänä eli hatarana aiheuttaa lattiavetoa.

Kirkon ympärillä oleva maanpinta viettää kivijalkaan päin, mikä saattaa aiheuttaa vaurioita alapohjan rakenteille. Pintavesien

johtamiseen on siksi syytä kiinnittää huomiota ja tarvittaessa muokata pintamaata siten, että vesi kiertää kirkon.

Kirkon perustus on uusittu ja tehty betonista. Siihen liittyy betonilaatta, jonka päälle on rakennettu lautalattia. Tällainen rakenne saattaa olla varsin arka lahottaja- tai lattiasienelle, koska kosteus ei pääse tuulettumaan, vaan kertyy helposti laatan pintaan. Rakenteen säännöllinen tarkkailu tässä tapauksessa on erityisen tarpeellista.

Lisäksi kiinnitimme huomiota kellotapulin eteläoven edessä kasvavaan pensaaseen, joka olisi poistettava ennen kuin se aiheuttaa vaurioita tapulin rakenteille.

Helsingissä 28.5.1996

Martti Jokinen

arkkitehti

Marja Terttu Knapas

tutkija